

Kohtuasi C-315/24**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

29. aprill 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

25. aprill 2024

Kaebaja:

Nestlé Sverige AB

Vastustaja:

Miljönämnden i Helsingborgs kommun

[...]

Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus) teeb järgmise

MÄÄRUSE

Esitada Euroopa Kohtule ELTL artikli 267 alusel eelotsuse küsimus käesolevale määrusele lisatud eelotsusetaotluses (protokollis lisa).

LISA

Eelotsusetaotlus ELTL artikli 267 alusel komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2016/128, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 609/2013 seoses meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu koostise ja teabe erinõuetega (edaspidi „määrus 2016/128“), artikli 5 lõike 2 punkti g ja artikli 6 lõike 2 tõlgendamise kohta

Sissejuhatus

- 1 Kõrgeim halduskohus soovib esitada eelotsusetaotluse eesmärgiga täpsustada, kas meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu pakendil olev teatav

teave seoses toidu energiasisalduse ja eri toitainete kogusega kujutab endast kohustusliku toitumisalase teabe keelatud kordamist või vastupidi hoopis lubatud teavet, mis täiendab kohustuslikku toitumisalast teavet.

- 2 Eelotsuse küsimus kerkis kohtuasjas, mis puudutab ametiasutuse väljastatud otsust, millega nõutakse, et toiduainetööstuses tegutsev ettevõtja kõrvaldaks märgistuselt teabe energiasisalduse ja toitainete tegeliku hulga kohta. Vastus sellele küsimusele on vajalik tehtud otsuse kehtivuse kontrollimiseks.

Asjakohased liidu õigusnormid

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (edaspidi „määrus 1169/2011“), artikli 9 lõikes 1 on loetelu toidu märgistusel olevatest kohustuslikest andmetest, mille hulgas on ka toitumisalane teave.
- 4 Artikli 30 lõikes 1 on sätestatud, et kohustuslik toitumisalane teave peab hõlmama energiasisaldust ja eri toitainete kogust. Artikli 32 lõike 2 kohaselt väljendatakse energiasisaldust ja toitainete kogust 100 grammi või 100 ml kohta.
- 5 Artikli 33 lõikest 1 tuleneb, et teatavatel tingimustel võib toitumisalane teave sisaldada energiasisaldust ning toitainete kogust ka portsjoni ja/või tarbimisühiku kohta.
- 6 Määruses 2016/128 on sätestatud teabe erinõuded meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu puhul. Selle artikli 5 lõike 2 kohaselt esitatakse sellise toidu kohta lisaks määruse 1169/2011 artikli 9 lõikes 1 loetletud kohustuslikele andmetele teatav kohustuslik lisateave, sealhulgas niisuguste omaduste ja/või tunnuste kirjeldus, mis muudavad toote kasulikuks sellise haiguse, tervisehäire või tervises seisundi puhul, millega seotud toitainevajaduste rahuldamiseks see on ette nähtud, eelkõige näiteks seoses eritöötuse või -koostisega, toitainete hulga suurendamisega või vähendamisega, nende kõrvaldamisega või muul viisil muutmisega ja toote kasutamise põhjendusega (punkt g).
- 7 Määruse 2016/128 artikli 6 lõike 2 kohaselt ei korrata toote märgistusel kohustuslikus toitumisalases teabes märgitud andmeid.

Faktilised asjaolud

- 8 Miljönämnden i Helsingborgs kommun (Helsingborgi valla keskkonnaamet) tegi otsuse nõuda, et Nestlé Sverige Aktiebolag eemaldaks meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu pakendilt teabe energiasisalduse ning toitainete (näiteks rasvade, valkude ja kiudainete) tegeliku koguse kohta. Keskkonnaameti sõnul ei ole määruse 2016/128 artikli 6 lõike 2 kohaselt lubatud esitada teavet mujal kui toitumisalases teabes, kuna tegemist on kohustuslikus toitumisalases teabes sisalduva teabe kordamisega.
- 9 Vaidlustatud teave on pakendi esiküljel. Seal ei ole energiasisaldus ja toitainete kogus väljendatud 100 grammi või 100 ml kohta, nagu on kohustusliku toitumisalase teabe nõutav väljendusvorm. Näiteks ühel 200 ml sisaldaval pakendil on energiasisaldus esitatud kilokalorites 200 ml kohta.
- 10 Äriühing taotles keskkonnaametilt otsuse ümbervaatamist, kuid edutult, ja esitas vaide Länsstyrelsen i Skåne länile (Skåne läänivalitsus), samuti edutult. Äriühing esitas kaebuse Förvaltningsrätten i Malmöle (halduskohus, Malmö) ja taotles otsuse tühistamist. Äriühing väitis, et see teave ei kujuta endast kohustuslikus toitumisalases teabes oleva teabe kordamist, vaid pigem täiendab seda eesmärgiga täita määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punktis g esitatud nõuet.
- 11 Halduskohus jättis kaebuse rahuldamata ja ka Kammarrätten i Göteborg (haldusajade apellatsioonikohus, Göteborg) jättis talle esitatud apellatsioonkaebuse rahuldamata. Nii halduskohus kui ka haldusajade apellatsioonikohus leidsid, et tegemist on tõepoolest kohustusliku toitumisalase teabe keelatud kordamisega. Nende kohtute sõnul ei puutu asjasse, et teave on väljendatud teisiti kui kohustuslikus toitumisalases teabes; teavet ennast ei tohi korrata. Haldusajade apellatsioonikohtu sõnul ei sisalda teave ka mingit muud teavet peale selle, mida sisaldab kohustuslik toitumisalane teave. Seega ei ole haldusajade apellatsioonikohtu sõnul tegemist teabega, mida tuleb esitada määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g alusel.
- 12 Äriühing kaebas haldusajade apellatsioonikohtu otsuse edasi ja taotleb kõrgeimalt halduskohtult otsuse tühistamist. Keskkonnaamet leiab, et edasikaebus tuleks jätta rahuldamata.

Poolte seisukohad

Nestlé Sverige Aktiebolag

- 13 Äriühingu väited on järgmised. Kõnealused andmed kujutavad endast toote tunnuste ja omaduste kirjeldust, mis on vajalik selle nõuetekohase kasutamise tagamiseks. Märgistus võimaldab stressirohkes töökeskkonnas tegutsevatel tervishoiutöötajatel ja meditsiinilise väljaõppeta hooldajatel sobivat toodet hõlpsamini kindlaks teha. Kuna andmed esitatakse portsjoni või pakendi kohta, mitte 100 g või 100 ml kohta, ei ole tegemist sama teabega nagu kohustuslikus

toitumisalases teabes. Selline meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu märgistamise viis on kogu liidus selles valdkonnas kasutatav praktika ja teised ELi riigid on selle märgistuse heaks kiitnud.

Helsingborgi valla keskkonnaamet

- 14 Keskkonnaameti väited on järgmised. Nõuet kirjeldada, mis teeb toote eriti kasulikuks ja milliseid toitaineid on sel otstarbel muudetud, ei saa võrdsustada energiasisalduse või mingi konkreetse toitaine koguse täpsema kordamisega. Seda, milliste toitainete hulka on suurendatud või vähendatud, milliseid kõrvaldatud või muul viisil muudetud, on võimalik kirjeldada ilma kogust märkimata. Tegemist on teabe kordamisega, isegi kui seda väljendatakse näiteks 200 ml kohta.

Eelotsuse vajalikkus

- 15 Käesolevas kohtuasjas ei ole vaidlust selle üle, et äriühing näitas kõnealuste toodete märgistusel energiasisaldust ning eri toitainete kogust portsjoni või tarbimisühiku kohta. Selleks, et teha kindlaks, kas selline märgistus on kooskõlas määrusega 2016/128, peab kõrgeim halduskohus otsustama, kas need andmed kujutavad endast kohustusliku toitumisalase teabe keelatud kordamist (artikli 6 lõige 2) või vastupidi hoopis lubatud teavet, mis täiendab kohustuslikku toitumisalast teavet (artikli 5 lõike 2 punkt g). Seega on küsimus selles, kuidas neid kahte artiklit tõlgendada ja kuidas nad teineteisega seostuvad.
- 16 Artikli 5 lõike 2 punkti g kohaselt peab märgistus sisaldama niisuguste omaduste ja/või tunnuste kirjeldust, mis muudavad toote kasulikuks sellise haiguse, tervisehäire või tervise seisundi puhul, millega seotud toitainevajaduste rahuldamiseks see on ette nähtud, eelkõige seoses toitainete hulga suurendamisega või vähendamisega, nende kõrvaldamisega või muul viisil muutmisega. Haldusajade apellatsioonikohtu sõnul ei sisalda äriühingu märgistusel olev vaidlustatud teave sellist kirjeldust ega ka mingit lisateavet peale selle, mida sisaldab kohustuslik toitumisalane teave. Äriühing seevastu väidab, et need andmed kujutavad endast põhiteavet, mis täiendab toitumisalast teavet.
- 17 Peale selle on selge, et artikli 6 lõikes 2 on keelatud korrata märgistusel andmeid, mis sisalduvad kohustuslikus toitumisalases teabes, kus peab olema teave energiasisalduse ning eri toitainete koguste kohta. Madalama astme kohtud asusid seisukohale, et sellest keelust tulenevalt ei ole äriühingu märgistusel näidatud teave määruse kohaselt lubatud.
- 18 Kõrgeim halduskohus märgib sellega seoses, et põhimõtteliselt oleks äriühingul võimalik täita artikli 5 lõike 2 punktis g sätestatud nõue ilma tegelikku sisu märkimata, kuid küsimus on selles, kas kirjelduse selline sõnastamine on vajalik.
- 19 Äriühingu tootemärgistusel on andmed energiasisalduse ja eri toitainete koguste kohta väljendatud teistmoodi, kui neid tuleb väljendada kohustuslikus

toitumisasalases teabes määruse nr 1169/2011 artikli 32 lõike 2 kohaselt. Seega ei ole need väljendatud 100 g või 100 ml kohta. Selle asemel on andmed väljendatud portsjoni või tarbimisühiku kohta, teisisõnu viisil, mis on lubatud määruse artikli 33 lõikega 1. Äriühing rõhutab oma väites asjaolu, et see teave ei kujuta endast kordamist. Madalama astme kohtud soovivad leivast, et see ei puutu asjasse.

- 20 Nagu eeltoodust nähtub, on võimalik asuda eri seisukohtadele. Euroopa Kohus ei ole seni avaldanud arvamust selle kohtuasja keskmes oleva kahe artikli, nimelt määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punkti g ja artikli 6 lõike 2 kohta.
- 21 Seetõttu peab kõrgeim halduskohus vajalikuks menetlus peatada ja esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse.

Küsimused

- 22 Kõrgeim halduskohus palub vastust järgmistele küsimustele.

Esimene küsimus: Kas toote energiasaldust ning selles sisalduvate toitainete kogust puudutav teave, mis on esitatud mujal kui toitumisasalases teabes, saab endast kujutada määruse 2016/128 artikli 5 lõike 2 punktis g viidatud toote omaduste ja tunnuste täiendavat kirjeldust?

Teine küsimus: Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas artikli 6 lõikega 2, mille kohaselt on märgistusel keelatud korrata kohustuslikus toitumisasalases teabes sisalduvat teavet, on vastuolus energiasalduse ja eri toitainete koguste kohta teabe esitamine artikli 5 lõike 2 punkti g kohases kirjelduses, kui see teave on väljendatud teisiti kui 100 g või 100 ml kohta?